

12.217/
47

KÉTNYELVŰ

KLASSIKUS

KÖNYVTÁR

Friedrich

Bret Harte

A vörösvágási idill

The Idyll of Red Gulch

Az eredeti teljes szöveg és hű
magyar fordítása

Angolból fordította

Reichard Piroska

47. szám

LANTOS A KIADÁSA

BUDAPEST

IV. MUZEUM-KÖRUT. 3

RECEIVED

1871

THE NEW YORK

OSZK

LIBRARY

1871

LIBRARY OF THE
NEW YORK
PUBLIC LIBRARY

KÉTNYELVŰ KLASSIKUS KÖNYVTÁR
47. SZÁM

BRET HARTE

A VÖRÖSVÁGÁSI IDILL
THE IDYLL OF RED GULCH

AZ EREDETI TELJES SZÖVEG ÉS HŰ MAGYAR FORDÍTÁSA

ANGOLBÓL FORDÍTOTTA
REICHARD PIROSKA

BUDAPEST, 1921. LANTOS KIADÁSA

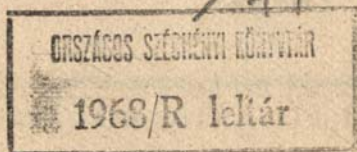
Francis Bret Harte

(1839—1902.)

Bret Harte kalandos uton jutott az irodalomhoz. Albanyban született, de már gyermekkorában elkerült Kaliforniába, hol előbb mint tanító, aranyásó, szedő, ujságíró és pénzügyi tisztviselő működött. Első munkái a hatvanas években jelentek meg; különös feltűnést keltettek kaliforniai novellái, melyekben az aranyásók zordon és kalandos életét mutatta be. Népies rajzai, jellemképei nagy hatással voltak az európai irodalomra, így nálunk Mikszáthra. Élete végén a kaliforniai egyetem tanára lett, majd Németországban és Angliában konzulkodott. Ugyanitt halt is meg. Nevezetesebb művei: *Tales of the Argonauts* (Az argonauták meséi. Novellák az aranyásók életéből. Ebből való az itt közölt elbeszélés.) *The Story of a Mine*. (Egy bánya története.) *Jeff Brigg's Love*. (J. B. szerelme.) *Condensed novels*. (Sűrített regények; tulajdonképen híres nagy regények rövidre fogott paródiái.) Költeményei is figyelemre méltók.

(K. Gy.)

12.217/47

A VÖRÖSVÁGÁSI IDILL
THE IDYLL OF RED GULCH

The Idyll of Red Gulch.

Sandy was very drunk. He was lying under an azalea-bush, in pretty much the same attitude in which he had fallen some hours before. How long he had been lying there he could not tell, and didn't care; how long he should lie there was a matter equally indefinite and unconsidered. A tranquil philosophy, born of his physical condition, suffused and saturated his moral being.

The spectacle of a drunken man, and of this drunken man in particular, was not, I grieve to say, of sufficient novelty in Red Gulch¹⁾ to attract attention. Earlier in the day some local satirist had erected a temporary tombstone at Sandy's head, bearing the inscription, «Effects of McCorkle's whisky, — kills at forty rods,»²⁾ with a hand pointing to McCorkle's saloon. But this, I imagine, was, like most local satire, personal, and was a reflection upon the unfairness of the process rather than a commentary upon the impropriety of the result. With this facetious exception, Sandy had been undisturbed.

A wandering mule, released from his pack, had cropped the scant herbage beside him, and sniffed curiously at the prostrate man; a vagabond dog, with that deep sympathy which the species have for drunken men, had licked his dusty boots, and curled him-

A vörösvágási idill.

Sanyi nagyon részeg volt. Egy azálea-bokor alatt feküdt, majdnem ugyanabban a helyzetben, amelyikben pár órával azelőtt elterült. Hogy mióta feküdt ott, nem tudta megmondani s nem is törődött vele; hogy meddig fog még ott feküdni, hasonlóképen bizonytalan és megfontolatlan dolog volt. Testi állapotából származó nyugalmas filozófia borította el és hatotta át erkölcsi lényét.

Egy részeg embernek, és különösen ennek a részeg embernek látványa, sajnálattal kell mondanom, nem volt elegendő ujdonság Vörösvágáson, hogy magára vonja a figyelmet. A nap korábbi folyamán valamely helyi szatira-író ideiglenes sirkövet emelt Sanyi fejénél, rajta e felirat volt: «McCorkle pálinkájának hatása — negyven rod távolságban gyilkol», egy kézzel, amely McCorkle ivószobája felé mutatott. De, ugy képzem, hogy ez, mint a legtöbb helyi gúnyirat, személyeskedő volt, és inkább a folyamat méltatlan voltára vonatkozó elmélkedés volt, mintsem az eredmény illetlenségére vonatkozó fejtegetés. E tréfás kivétellel Sanyit senki sem háborgatta.

Egy málhájától megszabadult csatangoló öszvér lelegette a gyér fűvet mellette és kíváncsian szaglásztta az elterült embert; egy kóbor kutya, avval a mély rokonszenvvel, mit e fajta a részeg emberek iránt érez, megnyalta poros csizmáit és lábához kü-

self up at his feet, and lay there, blinking one eye in the sunlight, with a simulation of dissipation that was ingenious and dog-like in its implied flattery of the unconscious man beside him.

Meanwhile, the shadows of the pine-trees had slowly swung around until they crossed the road, and their trunks barred the open meadow with gigantic parallels of black and yellow. Little puffs of red dust, lifted by the plunging hoofs of passing teams, dispersed in a grimy shower upon the recumbent man. The sun sank lower and lower; and still Sandy stirred not. And then the repose of this philosopher was disturbed, as other philosophers have been, by the intrusion of an unphilosophical sex.

«Miss Mary,» as she was known³⁾ to the little flock that she had just dismissed from the log school-house beyond the pines, was taking her afternoon walk. Observing an unusually fine cluster of blossoms on the azalea-bush opposite, she crossed the road to pluck it — picking her way⁴⁾ through the red dust, not without certain fierce little shivers of disgust, and some feline circumlocution. And then she came suddenly upon Sandy!

Of course she uttered the little *staccato*⁵⁾ cry of her sex. But when she had paid that tribute to her physical weakness she became over-bold, and halted for a moment, — at least six feet from this prostrate monster, — with her white skirts gathered in her hand, ready for flight. But neither sound nor motion came from the bush. With one little foot she then overturned the satirical head-board, and muttered

porodott, és ott feküdt egyik szemével a napfényen pislogva s maga is korhelykedést színelve, ami szellemes és kutyaszerű volt, mert úgy tüntette fel a dolgot, mintha a mellette fekvő öntudatlan embernek akarna kedveskedni.

Eközben a fenyőfák árnyéka lassan körbe fordult, mignem átlépte az országutat és a fatörzsek óriási fekete és sárga párhuzamosokkal rácsozták be a szabad mezőt. A vörös por kis felhői, melyeket az elvonuló fogatok besüppedő patái vertek föl, piszkos permetegként szóródtak szét a fekvő emberre. A nap mind lejjebb hanyatlott és Sanyi még mindig nem moccan. S ekkor e filozófus nyugalma megzavarta, mint más filozófusokét is megzavarta volt, a filozófiátlan nem egyikének alkalmatlankodása.

«Mária kisasszony», amint a kis raj nevezte, melyet épen kibocsátott a fenyvesen túl levő, fatörzsekből épült iskolaházból, délutáni sétáját végezte. Minthogy egy szokatlanul szép virágfürtöt vett észre, szemközt az azálea-bokron, átment az uton, hogy leszakítsa, óvatosan lépkedve a vörös poron át, az undornak kis heves borzongásaival és némi macskaszerű kerülgetéssel. És akkor egyszerre Sanyira bukkant!

Természetesen nemének kis *staccato* kiáltását hallatta. De miután leróttá ezt az adót természeti gyöngeségének, vakmerő lett és megállt egy pillanatra — legalább hat lábnyira ez elterült szörnytől — fehér szoknyáját kezével összefogva, menekülésre készen. De sem hang, sem mozgás nem jött a bokorból. A leány egyik kis lábával ledöntötte a gunyos fejét s azt mormogta: «Barmok!» — ez a név abban a pillá-

«Beasts!» — an epithet which probably, at that moment, conveniently classified in her mind the entire male population of Red Gulch. For Miss Mary, being possessed of certain rigid notions of her own, had not, perhaps, properly appreciated the demonstrative gallantry for which the Californian has been so justly celebrated by his brother Californians, and had, as a new-comer, perhaps fairly earned the reputation of being «stuck up.»

As she stood there she noticed also that the slant sunbeams were heating Sandy's head to what she judged to be an unhealthy temperature, and that his hat was lying uselessly at his side. To pick it up and to place it over his face was a work requiring some courage, particularly as his eyes were open. Yet she did it. But she was somewhat concerned, on looking back, to see that the hat was removed, and that Sandy was sitting up and saying something.

The truth was, that in the calm depths of Sandy's mind he was satisfied⁶⁾ that the rays of the sun were beneficial and healthful; that from childhood he had objected to lying down in a hat; that no people but condemned fools, past redemption, ever wore hats; and that his right to dispense with them when he pleased was inalienable. This was the statement of his inner consciousness.⁷⁾ Unfortunately, its outward expression was vague, being limited to a repetition of the following formula: — «Su'shine all ri! Wasser maär, eh? Wass up, su'shine?»⁸⁾

Miss Mary stopped, and taking fresh courage from her vantage of distance, asked him if there was anything that he wanted.

natban véleménye szerint valószínűleg találóan jellemezte Vörösvágás egész férfilakosságát. Mert Mária kisasszony, minthogy bizonyos szigorú véleményeinek rabja volt, talán nem értékelte kellően azt a tüntető lovagiasságot, melyért a californiai oly igazságosan dicsőítik californiai testvérei, és, mint jövevény, talán méltán megérdemelte azt a hirt, hogy «felfuvalkodott».

Amint ott állott, azt is észrevelte, hogy a harántos napsugarak oly hőfokra melegítik Sanyi fejét, mely szerinte egészségtelen, és hogy kalapja minden haszon nélkül oldalánál hevert. Felkapni és arcára borítani némi bátorságot kívánó feladat volt, különösen, mert a férfi szeme nyitva volt. Mégis megtette. De kissé nyugtalan lett, mikor hátratekintve látta, hogy a kalap el van távolítva, és hogy Sanyi felül és valamit mond.

Az igazság az volt, hogy lelkének nyugodt mélységeiben Sanyi meg volt győződve arról, hogy a napsugarai jótékonyak és egészségesek; hogy gyermek-kora óta tiltakozott a kalapban való lefekvés ellen; hogy elkárhozott bolondokat leszámítva, akiket már nem lehet megmenteni, senki sem viselt kalapot; s hogy az ő joga, fölmenteni magát a kalapviselés alól, ha neki úgy tetszik, elidegeníthetetlen volt. Ez volt az ő belső tudatállapota. Szerencsétlenségre ennek külső kifejezése nagyon határozatlan volt, mert a következő kifejezés ismétlésére szorítkozott: «Napocska jól van! Mit csinál maga, hé? Mi baja a napocskával?»

Mária kisasszony megállt s a távolság biztosította előnyből új bátorságot merítve, megkérdezte, óhajt-e valamit.

«Wass up? Wasser maär?» continued Sandy, in a very high key.

«Get up, you horrid man!» said Miss Mary, now thoroughly incensed; «get up, and go home.»

Sandy staggered to his feet. He was six feet high, and Miss Mary trembled. He started forward a few paces and then stopped.

«Wass I go home for?» he suddenly asked, with great gravity.

«Go and take a bath,» replied Miss Mary, eyeing his grimy person with great disfavour.

To her infinite dismay, Sandy suddenly pulled off his coat and vest, threw them on the ground, kicked off his boots, and, plunging wildly forward, darted headlong over the hill in the direction of the river.

«Goodness Heavens! — the man will be drowned!» said Miss Mary; and then, with feminine inconsistency, she ran back to the school-house, and locked herself in.

That night, while seated at supper with her hostess, the blacksmith's wife, it came to Miss Mary to ask, demurely, if her husband ever got drunk.

«Abner,» responded Mrs. Stidger, reflectively, «let's see: Abner hasn't been tight since last 'lection.»⁹⁾

Miss Mary would have liked to ask if he preferred lying in the sun on these occasions, and if a cold bath would have hurt him; but this would have involved an explanation which she did not then care to give. So she contented herself with opening her grey eyes

«Mi baj? Mit csinál maga?» folytatta Sanyi igen magas hangnemben.

«Keljen föl, maga rettenetes ember!» szólt Mária kisasszony, most már tökéletesen felháborodva; «keljen föl és menjen haza.»

Sanyi tántorogva felállott. Hat láb magas volt, és Mária kisasszony remegett. A férfi néhány lépést előre indult s aztán megállt.

«Mért menjek haza?» kérdezte egyszerre, nagy komolysággal.

«Menjen és fürödjön meg», válaszolta Mária kisasszony, nagy nemletszéssel véve szemügyre szurtos külsejét.

Határtalan rémületére Sanyi hirtelen lerántotta kabátját és mellényét, ledobta a földre, lerugta csizmáját és vadul neki iramodva, hanyatt-homlok röpült a dombon át a folyó irányában.

«Jóságos ég! — ez az ember meg fog fulni!» szólt Mária kisasszony, s aztán nőies következetlenséggel visszaszaladt az iskolaházba és bezárkózott.

Akkor este, míg vacsoránál ült háziasszonyával, a kovács feleségével, Mária kisasszonynak volt alkalma szemérmesen megkérdezni, hogy a férje volt-e valaha ittas.

«Abner — válaszolta Stidgerné asszony elgondolkozva — lássuk csak: Abner nem volt becsipve az utolsó választás óta.»

Mária kisasszony szeretne volna megkérdezni, hogy ily alkalmakkor, a napon szeretett-e inkább feküdni s hogy hideg fürdő ártott volna-e neki; de ez magyarázatot vont volna maga után, mit akkor nem volt kedve megadni. Így beérte azzal, hogy szürke

widely at the red-cheeked Mrs. Stidger, — a fine specimen of Southwestern efflorescence, — and then dismissed the subject altogether. The next day she wrote to her dearest friend in Boston: «I think I find the intoxicated portion of this community the least objectionable. I refer, my dear, to the men, of course. I do not know anything that could make the women tolerable.»

In less than a week Miss Mary had forgotten this episode, except that her afternoon walks took thereafter, almost unconsciously, another direction. She noticed, however, that every morning a fresh cluster of azalea-blossoms appeared among the flowers on her desk. This was not strange, as her little flock were aware of her fondness for flowers, and invariably kept her desk bright with anemones, syringas, and lupines; but, on questioning them, they, one and all, professed ignorance of the azaleas. A few days later, Master Johnny Stidger, whose desk was nearest to the window, was suddenly taken with spasms of apparently gratuitous laughter, that threatened the discipline of the school. All that Miss Mary could get from him was that some one had been «looking in the winder.»¹⁰) Irate and indignant, she sallied from her hive to do battle with the intruder. As she turned the corner of the school-house she came plump upon the quondam drunkard — now perfectly sober, and inexpressibly sheepish and guilty-looking.

These facts Miss Mary was not slow to take a feminine advantage of in her present humour. But it was somewhat confusing to observe, also, that the beast, despite some faint signs of past dissipation,

szemeit tágra nyissa a pirosarcu Stidgerné asszonyra — ki a délnyugati virágzás szép példánya volt — s aztán egészen elejtette a tárgyat. Másnap ezt írta legkedvesebb barátnőjének Bostonba: «Azt hiszem, a község iszákos részét találom a legkevésbébbé visszaszilónak. Persze, a férfiakra célozok, kedvesem. Nem tudok semmit, mi a nőket elviselhetőkké tehetné.»

Egy hét sem telt bele s Mária kisasszony elfelejtette ezt az epizódot, kivéve, hogy délutáni sétái, ézután szinte öntudatlanul, másfelé irányultak. De észrevette, hogy minden reggel egy friss csomó azáleavirág jelenik meg íróasztalán a virágok közt. Ez nem volt különös, mert kis raja tudta, hogy szereti a virágokat és íróasztala állandóan kökörcsinnel, orgonával és csillagfürttel ékes volt; hanem mikor megkérdezte őket, egytől-egyig kijelentették, hogy nem tudnak az azáleákról. Néhány napra rá Stidger Jani urfit, kinek padja legközelebb volt az ablakhoz, egyszerre látszólag alaptalan nevetésrohamok fogták el, ami veszélyeztette az iskola fegyelmét. Mária kisasszony mindössze annyit tudott kihuzni belőle, hogy valaki «benézett az ablakon». Haragosan és méltatlankodva kirontott méhkasából, hogy harcra keljen a tola-kodóval. Mikor az iskolaház sarkán befordult, egyenesen nekiszaladt az egykori részegnek, ki most teljesen józan volt és kimondhatatlanul szégyenlős, meg büntudatos.

Mária kisasszony akkori hangulatában nem késlekedett, hogy nőies előnyt ne huzzon e tényekből. De kissé zavaró volt látni azt is, hogy az az állat, régi kicsapongások némi halvány nyomainak ellenére,

was amiable-looking, — in fact, a kind of blond Samson, whose corn-coloured silken beard apparently had never yet known the touch of barber's razor or Delilah's shears. So that the cutting speech which quivered on her ready tongue died upon her lips, and she contented herself with receiving his stammering apology with supercilious eyelids¹¹) and the gathered skirts of uncontamination. When she re-entered the school-room her eyes fell upon the azaleas with a new sense of revelation. And then she laughed, and the little people all laughed, and they were all unconsciously very happy.

It was on a hot day — and not long after this — that two short-legged boys came to grief¹²) on the threshold of the school with a pail of water which they had laboriously brought from the spring, and that Miss Mary compassionately seized the pail and started for the spring herself. At the foot of the hill a shadow crossed her path, and a blueshirted arm dexterously, but gently, relieved her of her burden. Miss Mary was both embarrassed and angry.

«If you carried more of that for yourself,» she said, spitefully, to the blue arm, without deigning to raise her lashes to its owner, «you'd do better.»

In the submissive silence that followed she regretted the speech, and thanked him so sweetly at the door that he stumbled; which caused the children to laugh again, a laugh in which Miss Mary joined, until the colour came faintly into her pale cheek. The next day a barrel was mysteriously placed beside the door, and as mysteriously filled with fresh spring-water every morning.

kellemes külsejű volt — valóban valami szőke Sámson-féle, kinek kukoricaszínű selyem szakállá láthatóan még soha sem ismerte a borbély borotvájának vagy Delila ollójának érintését. Ugy, hogy az a metsző beszéd, ami már a kisasszony fürge nyelvén remegett, ajkán elhalt, és beérte azzal, hogy méltóságos tekintettel és folttalan szoknyáját összefogva, elfogadja a férfi dadogó mentegetőzését. Mikor visszatért az iskola-terembe, szeme a kinyilatkoztatás új érzetével esett az azáleákra. És azután nevetett és az apróságok mind nevettek és öntudatlanul mindnyájan nagyon boldogok voltak.

Egy forró napon történt — és pedig nem sokkal ezután — hogy két kurtalábu fiú, az iskola küszöbén elbukott egy vödör vízzel, melyet fáradságosan hoztak a forrásból, és hogy Mária kisasszony szánakozón vette a vödröt és maga indult a forráshoz. A domb alján egy árny keresztezte útját és egy kékinges kar ügyesen, de gyöngéden megszabadította terhétől. Mária kisasszony zavarba is jött, bosszus is volt.

«Ha magának többet vinne ebből», szólta csufondárosan a kék karhoz, anélkül, hogy szempilláját kegyeskedett volna annak tulajdonosára emelni, «okosabban tenné.»

Az alázatos csendben, ami erre következett, megbánta beszédét s oly kedvesen mondott köszönetet az ajtónál, hogy a férfi megbotlott; ami ismét megnevetette a gyerekeket, Mária kisasszony pedig velük együtt nevetett, mignem gyöngé pir lepte meg halvány arcát. Másnapra egy hordó került titokzatosan az ajtó mellé és ép oly titokzatosan megtelt friss forrásvízzel minden reggel.

Nor was this superior young person without other quiet attentions. «Profane Bill,» driver of the Slumgullion Stage, widely known in the newspapers for his «gallantry» in invariably offering the box seat to the fair sex, had excepted Miss Mary from this attention, on the ground that he had a habit of «cussin' on up grades,»¹³⁾ and gave her half the coach to herself. Jack Hamlin, a gambler, having once silently ridden with her in the same coach, afterward threw a decanter at the head of a confederate for mentioning her name in a bar-room. The over-dressed mother of a pupil whose paternality was doubtful had often lingered near this astute Vestal's temple, never daring to enter its sacred precincts, but content to worship the priestess from afar.

With such unconscious intervals the monotonous procession of blue skies, glittering sunshine, brief twilights, and starlit nights passed over Red Gulch. Miss Mary grew fond of walking in the sedate woods. Perhaps she believed, with Mrs. Stidger, that the balsamic odours of the firs «did her chest good,» for certainly her slight cough was less frequent and her step was firmer; perhaps she had learned the unending lesson which the patient pines are never weary of repeating to heedful or listless ears.

And so, one day, she planned an picnic on Buckeye¹⁴⁾ Hill, and took the children with her. Away from the dusty road, the straggling shanties, the yellow ditches, the clamour of restless engines, the cheap finery of shop windows, the deeper glitter of paint and coloured glass, and the thin veneering which barbarism takes upon itself in such localities,

E fölényes fiatal lénynek volt része egyéb csöndes udvarlásokban is. «Istentelen Vili», a slumgullion-i postakocsi kocsisa, kit az ujságok szerte ismertek «udvariasságáért», hogy a bakulést mindig a szépnemnek ajánlotta fel, Mária kisasszonyt kivette e figyelmesség alól, azon az alapon, hogy szokása volt «káromkodni a kapaszkodón», és a fél kocsit rendelkezésre bocsátotta. Hamlin Jancsi, a házárdjátékos, aki egyszer hallgatagon utazott vele egy kocsiban, utána egy palackot vágott egy szövetségese fejéhez, mert a leány nevét említette valami söntésben. Egy kétes származású növendék felpiperézett anyja gyakran időzött ez okos szűz temploma közelében, de sohasem mert belépni annak szentelt területére, hanem megelégedett azzal, hogy messziről imádja a papnőt.

Ily öntudatlan időközökkel a kék ég, ragyogó napfény, rövid szürkületek és csillagfényes éjszakák egyhangu menete elvonult Vörösvágás fölött. Mária kisasszony megszerette a sétát a csöndes erdőkben. Talán hitte, Stidgerné asszonnyal együtt, hogy a fenyvek balzsamos illata «jót tesz a mellének», mert bizonyos, hogy könnyű köhögése kevésbé gyakori lett és lépése keményebb; talán tanulta azt a végtelen leckét, melyet a türelmes fenyvek nem unnak meg ismételni figyelmes vagy figyelmetlen füleknek.

És így egy napon kirándulást tervezett a Vadgesztenye-halomra és magával vitte a gyerekeket. Távol a poros uttól, a szerte fekvő viskóktól, a sárga árkoktól, a nyughatatlan gépek zúgásától, a kirakatok olcsó piperéjétől, a festék és színes üveg mélyebb csillogásától és a vékony máztól, mit a barbárság ily helyeken magára ölt, — mily végtelen volt az ő meg-

— what infinite relief was theirs! The last heap of ragged rock and clay passed, the last unsightly chasm crossed, — how the waiting woods opened their long files to receive them! How the children — perhaps because they had not yet grown quite away from the breast of the bounteous mother — threw themselves face downward on her brown bosom with uncouth caresses, filling the air with their laughter; and how Miss Mary herself — felinely fastidious and intrenched as she was in the purity of spotless skirts, collar, and cuffs — forgot all, and ran like a crested quail at the head of her brood, until, romping, laughing, and panting, with a loosened braid of brown hair, a hat hanging by a knotted ribbon from her throat, she came suddenly and violently, in the heart of the forest, upon — the luckless Sandy!

The explanations, apologies, and not over-wise conversation that ensued, need not be indicated here. It would seem, however, that Miss Mary had already established some acquaintance with this ex-drunkard. Enough that he was soon accepted as one of the party; that the children, with that quick intelligence which Providence gives the helpless, recognised a friend, and played with his blond beard and long silken moustache, and took other liberties, — as the helpless are apt to do. And when he had built a fire against a tree, and had shown them other mysteries of wood-craft, their admiration knew no bounds. At the close of two such foolish, idle, happy hours he found himself lying at the feet of the schoolmistress, gazing dreamily in her face, as she sat upon the sloping hillside, weaving wreaths of laurel and syringa, in very much the same

könnyebbülésük! Amint elhagyták az utolsó göröngyös szikla- és agyagrakást, átlépték az utolsó csunya hasadékot, a várakozó erdők hogyan kitárták hosszú soraikat, hogy befogadják őket! S a gyermekek — talán, mert még nem szakadtak el egészen e kegyes anya melléről — hogyan vetették magukat ügyetlen cirógatásokkal arccal le a föld barna keblére, és töltötték be a levegőt nevetésükkel, és maga Mária kisasszony — cica módra bármily finnyás és megközelíthetetlen volt is a folttalan szoknya, gallér, kézelők tisztaságában, — hogyan feledkezett meg mindenről és szaladt, mint valami bubos fürj a kicsinyei élén, míg pajkoskodva, nevetve és lihegve, barna hajának kibomlott fonadékával és a megcsomózott szalagon nyakáról lógó kalappal, hirtelen és hevesen az erdő szívében nekironított — a szerencsétlen Sanyinak.

A magyarázatokat, mentegelőzéseket és nem tulajdosan bölcs beszélgetést, amik következtek, nem szükséges itt jelezni. De úgy látszott, mintha Mária kisasszony már bizonyos mértékben ismeretséget kötött volna ezzel a volt-rézzeggel. Elég az hozzá, hogy csakhamar befogadták a társaságba, s hogy a gyermekek avval az eleven felfogó képességgel, mellyel a gondviselés felruházta a gyámoltalanokat, barátira ismertek benne és játszottak szőke szakállával, meg hosszú selymes bajuszával, é egyéb merészségeket is megengedtek maguknak — amire hajlamuk van a gyámoltalanoknak. És mikor tüzet rakott egy fa tövében és megmutatta nekik a vadászélet egyéb titkait, csodálkozásuk nem ismert határt. Két ily bolondos, henye, boldog óra végén ott találta magát a tanítónő lábánál fekvő és ábrándosan néző arcába, mialatt a

attitude as he had lain when first they met. Nor was the similitude greatly forced. The weakness of an easy, sensuous nature, that had found a dreamy exaltation in liquor, it is to be feared was now finding an equal intoxication in love.

I think that Sandy was dimly conscious of this himself. I know that he longed to be doing something — slaying a grizzly, scalping a savage, or sacrificing himself in some way for the sake of this sallow-faced, grey-eyed schoolmistress. As I should like to present him in a heroic attitude, I stay my hand with great difficulty at this moment, being only withheld from introducing such an episode by a strong conviction that it does not usually occur at such times. And I trust that my fairest reader, who remembers that, in a real crisis, it is always some uninteresting stranger or unromantic policeman, and not Adolphus,¹⁵) who rescues, will forgive the omission.

So they sat there undisturbed, — the woodpeckers chattering overhead, and the voices of the children coming pleasantly from the hollow below. What they said matters little. What they thought — which might have been interesting — did not transpire. The woodpeckers only learned how Miss Mary was an orphan; how she left her uncle's house to come to California, for the sake of health and independence; how Sandy was an orphan, too; how he came to California for excitement; how he had lived a wild life, and how he was trying to reform; and other details, which, from a woodpecker's view-point, undoubtedly must have seemed stupid and a waste of time. But even in such trifles was the afternoon spent; and when the

lány a lejtős domboldalon ült és babérból meg orgonából koszorukat kötött, csaknem ugyanabban a helyzetben, ahogyan feküdt volt, mikor először találkoztak. A hasonlóság nem is volt nagyon erőltetett. Félős volt, hogy könnyelmű, érzéki természetének gyöngesége, amely ábrándos föllelkesülést talált volt az italban, most hasonló mámorra talált a szerelemben.

Azt hiszem, magában Sanyiban is derengett ennek tudata. Tudom, hogy nagyon szeretett volna valamit tenni — agyonütni egy medvét, lenyuzni egy vadember fejbőrét, vagy valamikép feláldozni magát e halvány arcu, szürke szemű tanítónő kedvéért. Mivel szeretném őt hősie magatartásban bemutatni, nagy nehezen tartóztatom kezemet e percben, mert csak az az erős meggyőződés akadályoz meg, hogy be ne vezessek egy ilyen epizódot, mert az rendszerint nem szokott előfordulni ilyenkor. S remélem, legszébb olvasóm, kinek eszébe jut, hogy igazi válságban mindig valami érdektelen idegen vagy prózai rendőr és nem Adolfus az, aki megment, meg fogja bocsájtani e mulasztást.

Igy zavartalanul ültek ott — felettük harkályok fecsegték s a gyermekek hangja vidáman hangzott fel a kis völgyből. Amit mondtak, nem fontos. Amit gondoltak — ami érdekes lehetett volna — nem derült ki. A harkályok csak annyit tudtak meg, mint volt Mária kisasszony árva, mint hagyta el nagybátyja házáat, hogy Californiába jöjjön egészsége és a függetlenség kedvéért; mint volt Sanyi is árva, mint jött Californiába az izgalomért, mint élt féktelen életet s mint igyekezett megjavulni, és egyéb részleteket, melyek

children were again gathered, and Sandy, with a delicacy which the schoolmistress well understood, took leave of them quietly at the outskirts of the settlement, it had seemed the shortest day of her weary life.

As the long, dry summer withered to its roots, the school term of Red Gulch — to use a local euphuism,¹⁶⁾ — «dried up» also. In another day Miss Mary would be free; and for a season, at least, Red Gulch would know her no more. She was seated alone in the school-house, her cheek resting on her hand, her eyes half-closed in one of those day-dreams in which Miss Mary — I fear, to the danger of school discipline — was lately in the habit of indulging. Her lap was full of mosses, ferns, and other woodland memories. She was so pre-occupied with these and her own thoughts that a gentle tapping at the door passed unheard, or translated itself into the remembrance of far-off woodpeckers. When at last it asserted itself more distinctly, she started up with a flushed cheek and opened the door. On the threshold stood a woman, the self-assertion and audacity of whose dress were in singular contrast to her timid, irresolute bearing.

Miss Mary recognised at a glance the dubious mother of her anonymous pupil. Perhaps she was disappointed, perhaps she was only fastidious; but as she coldly invited her to enter, she half unconsciously settled her white cuffs and collar, and gathered closer her own chaste skirts. It was, perhaps, for this reason that the embarrassed stranger, after a moment's hesitation, left her gorgeous parasol open, and sticking in the dust beside the door, and then sat down at the

egy harkály szempontjából kétségtelenül ostobaságnak és idővesztegetésnek látszottak. De hát ily semmiségekkel telt el a délután s mikor a gyermekek újra összegyűltek s Sanyi valami gyöngédséggel, mit a tanítónő jól megértett, csendesen elbucszott tőlük a telep határán, a lánynak úgy tetszett, hogy ez unalmas élete legrövidebb napja volt.

Amint a hosszú, száraz nyár gyökeréig hervadt, a vörösvágási iskolaidő — hogy egy helyi szóvirággal éljek — szintén «kiaszott». Másnap Mária kisasszony szabad lesz és, legalább egy időre, Vörösvágás nem fog tudni róla. Egyedül ült az iskolaházban, arcát kezére nyugtatva, félig lehunyt szemmel amaz ábrándok egyikében, melyekbe Mária kisasszony — félek, hogy az iskolai fegyelem veszélyére — újabban el szokott merülni. Őle tele volt mohával, páfránnyal és más erdei emlékekkel. Annyira lefoglalták ezek és a maga gondolatai, hogy egy szerény kopogás az ajtón észrevétlen maradt, vagy távoli harkályok emlékévé változott át. Mikor végre határozottabban jelentkezett, kipirult arccal riadt föl és kinyitotta az ajtót. A küszöbön egy asszony állott, kinek félénk, határozatlan viselkedése különös ellentétben állott ruhájának tolakodó merészségével.

Mária kisasszony egy pillantásra felismerte névtelen tanítványának kétes anyját. Talán csalódott volt, talán csak finnyás, de mikor hidegen felszólította a nőt, hogy lépjen be, félig öntudatlanul megigazította fehér kezelőit és gallérját és összebb vonta a maga szeplőtlen szoknyáját. Talán ezért volt, hogy a zavart idegen, egy pillanatnyi habozás után, pompás napernyőjét nyitva hagyta és a porba szurta az ajtó mel-

farther end of a long bench. Her voice was husky as she began: —

«I heerd tell that you were goin' down to the Bay¹⁷) to-morrow, and I couldn't let you go until I came to thank you for your kindness to my Tommy.»

Tommy, Miss Mary said, was a good boy, and deserved more than the poor attention she could give him.

«Thank you, miss; thank ye!» cried the stranger, brightening even through the colour which Red Gulch knew facetiously as her «war-paint,»¹⁸) and striving, in her embarrassment, to drag the long bench nearer the schoolmistress. «I thank you, miss, for that! and if I am his mother, there ain't¹⁹) a sweeter, dearer, better boy lives than him. And if I ain't much as says it, thar ain't a sweeter, dearer, angeler teacher lives than he's got.»

Miss Mary, sitting primly behind her desk, with a ruler over her shoulder, opened her grey eyes widely at this, but said nothing.

«It ain't for you to be complimented by the like of me, I know,» she went on, hurriedly. «It ain't for me to be comin' here; in broad day, to do it, either; but I come to ask a favour, — not for me, miss, — not for me, but for the darling boy.»

Encouraged by a look in the young schoolmistress's eye, and putting her lilac-gloved hands together, the fingers downward, between her knees, she went on, in a low voice: —

«You see, miss, there's no one the boy has any claim on but me, and I ain't the proper person to bring him up. I thought some, last year, of sending him

lett és aztán egy hosszú pad távolabbi végén ült le. Hangja rekedt volt, amint kezdte:

«Hallottam, hogy holnap lemegy az Öbölbe és nem hagyhattam elmenni, hogy el ne jöjjenek megköszönni az én Tamásom iránti jóságát.»

Tamás — mondotta Mária kisasszony — jó fiú volt és többet érdemel annál a csekély figyelemnél, amit ő nyújthatott neki.

«Köszönöm, kisasszony, köszönöm!» szólt az idegen s arca átragyogott még azon a színen is, melyet Vörösvágás tréfásan mint az ő «csata-festék»-ét ismert, és zavarában igyekezett a hosszú padot a tanítónőhöz közelebb húzni. «Köszönöm önnek ezt, kisasszony! s ha én vagyok is az anyja, nincs a világon édesebb, drágább, jobb fiú, mint ő. S ha csak én vagyok is, aki mondja, nincs a világon édesebb, drágább, angyalibb tanítónő, mint az övé volt.»

Mária kisasszony, ki rátartósan ült íróasztala mögött, vállhoz emelt vonalzóval, erre tágra nyitotta szürke szemét, de nem szólt semmit.

«Nem illik önhöz, hogy egy magamfajta dicsérje, tudom,» folytatta sietősen. «S nem való nekem sem idejönni, kivált fényes nappal tenni ilyet; de én egy kegyet kérni jövök — nem magamnak, kisasszony, — nem magamnak, hanem a drágámnak.»

A fiatal tanítónő szemének kifejezésétől felbátorodva, lilakeztyűs kezeit ujjával lefelé összetette a térde közt és halk hangon folytatta:

«Látja, kisasszony, rajtam kívül senkihez nincs köze a fiúnak és én nem vagyok a megfelelő személy, hogy fölneveljem. Tavaly sokat gondoltam arra, hogy

away to 'Frisco²⁰) to school, but when they talked of bringing a schoolma'am here, I waited till I saw you, and then I knew it was all right, and I could keep my boy a little longer. And O, miss, he loves you so much; and if you could hear him talk about you, in his pretty way, and if he could ask you what I ask you now, you couldn't refuse him.»

«It is natural,» she went on, rapidly, in a voice that trembled strangely between pride and humility, — «it's natural that he should take to you, miss, for his father, when I first knew him, was a gentleman, — and the boy must forget me, sooner or later, — and so I ain't a-goin'²¹) to cry about that. For I come to ask you to take my Tommy, — God bless him for the bestest, sweetest boy that lives, — to — to — take him with you.»

She had risen and caught the young girl's hand in her own, and had fallen on her knees beside her.

«I've money, plenty, and it's all yours and his. Put him in some good school, where you can go and see him, and help him to — to — to forget his mother. Do with him what you like. The worst you can do will be kindness to what he will learn with me. Only take him out of this wicked life, this cruel place, this home of shame and sorrow. You will; I know you will, — won't you? You will, — you must not, you cannot say no! You will make him as pure as gentle as yourself; and when he has grown up, you will tell him his father's name — the name that hasn't passed my lips for years, — the name of Alexander Morton, whom they call here Sandy! Miss Mary! — do not take your hand away! Miss Mary, speak to me! You will

elküldöm Friscóba iskolába, de mikor arról beszéltek, hogy tanítónőt hoznak ide, vártam, míg megláttam önt s akkor tudtam, hogy minden rendben van s egy kicsivel tovább megtarthatom a fiamat. És ó, kisasszony, úgy szereti önt; és ha hallhatná, hogy beszél önről a maga bájos módján, s ha ő kérhetné öntől, amit én kérek most, nem tudná visszautasítani.»

«Természetesen,» folytatta gyorsan, furcsán, a büszkeség és alázat közt remegő hangon — «természetes, hogy ragaszkodjon önhöz, kisasszony, mert az apja, mikor megismertem, uri ember volt — és a fiunak előbb-utóbb el kell felejtteni engem, — és így én nem akarok emiatt sirni kezdeni. Mert azt jöttem kérni, vegye magához az én Tamásomát — Isten áldja meg a legislegjobb, legdrágább fiuvá, aki csak él, — hogy — hogv vigye őt magával.»

Felállt s a fiatal lány kezét kezébe vette és térdre hullt mellette.

«Pénzem van, bőven, és mind az öné, meg az övé. Tegye valami jó iskolába, ahova ön elmehet meglátogatni és segítsen neki, hogy — hogy elfelejtse az anyját. Tegyen vele, amit akar. A legrosszabb, amit tehet, jóság lesz ahhoz képest, amit nálam fog tanulni. Csak vegye ki őt ebből az elvetemült életből, erről a kegyetlen helyről, a szégyennek és bánatnak ebből az otthonából. Megteszi; tudom, megteszi, — nem? Megteszi, — nem szabad, nem lehet nemet mondania. Olyan tisztává, olyan nemessé fogja őt tenni, amilyen ön, és ha felnőtt, meg fogja mondani neki az apja nevét, — azt a nevet, amely évek óta nem hagyta el az ajkamat — Morton Sándor nevét, akit itt Sanyinak hívnak! Mária kisasszony! — ne vegye el a kezét!

take my boy? Do not put your face from me. I know it ought not to look on such as me. Miss Mary! — my God, be merciful! — she is leaving me!»

Miss Mary had risen, and, in the gathering twilight, had felt her way to the open window. She stood there, leaning against the casement, her eyes fixed on the last rosy tints that were fading from the western sky. There was still some of its light on her pure young forehead, on her white collar, on her clasped white hands, but all fading slowly away. The suppliant had dragged herself, still on her knees, beside her.

«I know it takes time to consider. I will wait here all night; but I cannot go until you speak. Do not deny me now. You will! — I see it in your sweet face, — such a face as I have seen in my dreams. I see it in your eyes, Miss Mary! — you will take my boy!»

The last red beam crept higher, suffused Miss Mary's eyes with something of its glory, flickered, and faded, and went out. The sun had set on Red Gulch. In the twilight and silence Miss Mary's voice sounded pleasantly.

«I will take the boy. Send him to me to-night.»

The happy mother raised the hem of Miss Mary's skirts to her lips. She would have buried her hot face in its virgin folds, but she dared not. She rose to her feet.

«Does — this man — know of your intention?» asked Miss Mary, suddenly.

«No, nor cares. He has never even seen the child to know it.»

Mária kisasszony, beszéljen hozzám! Elveszi a fiamat? Ne fordítsa el az arcát tőlem. Tudom, nem kellene egy olyanra néznie, mint én. Mária kisasszony! — Istennem, légy irgalmas! — elhagy engem!»

Mária kisasszony felállt és a sűrűsödő alkonyatban odatapogatózott a nyitott ablakhoz. Ott állt az ablakszárnyához támaszkodva és szemét az utolsó rózsaszín árnyalatokra szegezte, melyek eltűnőben voltak a nyugati égen. Fényükből még valami ott volt tiszta, fiatal homlokán, fehér gallérján, összekulesolt fehér kezein, de lassan mind elhalványult. A könnyörgő nő, még mindig térdén, oda vonszolta magát mellé.

«Tudom, időbe kerül meggondolni. Itt akarok várni egész éjjel; de nem tudok elmenni, míg nem szól. Ne utasítson most vissza. Meg fogja tenni! — az édes arcán látom, — arcán, amelyet álmomban láttam. A szemében látom, Mária kisasszony! — el fogja vinni a fiamat!»

Az utolsó vörös sugár magasabbra kuszott, fénykoszorújának egy részével elárasztotta Mária kisasszony szemét, ide-oda lobogott és elhalványult és kialudt. A nap leáldozott Vörösvágás felett. A homályban és csendben Mária kisasszony hangja vidoran hangzott.

«El akarom vinni a fiut. Küldje hozzám ma este.»

A boldog anya ajkához emelte Mária kisasszony szoknyájának szélét. Betemette volna forró arcát szüzi ráncaiba, de nem merte. Fölemelkedett.

«Tud — az az ember — a szándékáról?» kérdezte hirtelen Mária kisasszony.

«Nem, nem is törődik vele. Soha nem is látta a gyermeket, hogy ismerje.»

«Go to him at once, — to-night, — now! Tell him what you have done. Tell him I have taken his child, and tell him — he must never see — see — the child again. Wherever it may be, he must not come; wherever I may take it, he must not follow! There, go now, please, — I'm weary, and — have much yet to do!»

They walked together to the door. On the threshold the woman turned.

«Good-night.»

She would have fallen at Miss Mary's feet. But at the same moment the young girl reached out her arms, caught the sinful woman to her own pure breast for one brief moment, and then closed and locked the door.

It was with a sudden sense of great responsibility that Profane Bill took the reins of the Slumgullion Stage the next morning, for the schoolmistress was one of his passengers. As he entered the high road, in obedience to a pleasant voice from the «inside,» he suddenly reined up his horses and respectfully waited, as «Tommy» hopped out at the command of Miss Mary.

«Not that bush, Tommy, — the next.»

Tommy whipped²²) out his new pocket-knife, and cutting a branch from a tall azalea-bush, returned with it to Miss Mary.

«All right now?»

«All right.»

And the stage-door closed on the Idyll of Red Gulch.

«Menjen hozzá rögtön, — ma este, — most! Mondja el neki, mit tett. Mondja meg neki, hogy én elvettem a gyermekét, és mondja meg neki, hogy soha nem szabad látnia — látnia ismét a gyermeket Bárhol lesz is, nem szabad odajönnie; bárhová viszem is, nem szabad követnie! Ugy, most menjen, kérem, — fáradt vagyok és — még annyi a dolgom!»

Együtt mentek az ajtóhoz. A küszöbön az asszony megfordult.

«Jó éjszakát.»

Leborult volna Mária kisasszony lábához. De ugyanabban a pillanatban a fiatal lány kinyújtotta karját, a bűnös asszonyt a maga tiszta keblére ölelte egy röpké pillanatra, aztán betette és bezárta az ajtót.

Másnap reggel Istentelen Vili a nagy felelősség hirtelen érzetével vette kezébe a slumgullion-i postakocsi gyeplőjét, mert utasai egyike a tanítónő volt. Mikor az országutra ért, egy «belülről» jövő kellemes hangnak engedelmeskedve, megállította lovait és tisztelettel várt, míg «Tamás» kiugrott Mária kisasszony parancsára.

«Nem az a bokor, Tamás — a legközelebbi.»

Tamás kirántotta uj zsebkését, levágott egy ágat egy magas azálea-bokorról és visszatért vele Mária kisasszonyhoz.

«Rendben van most?»

«Rendben.»

És a postakocsi ajtaja rázárult a vörösvágási idillre.

Jegyzetek.

1) gulch = szűk, mély hegyszakadék, bevágódás. — 2) rod = amerikai hosszmérték, 1 rod kb. 4·5 m. — 3) ismerte. — 4) to pick = csipni, leszakítani stb. to pick one's way = óvatosan járni, az út legtisztább részét kikeresni. — 5) olasz szó, zenei kifejezés: szaggatottan, pattogtatva. — 6) to satisfy = kielégíteni, to be satisfied = meggyőződve lenni. — 7) belső tudatosságának megállapítása, előadása. — 8) californiai nyelvjárásban: sunshine all right! wat's yer (you) make yer (you)? wat's up, sunshine? — 9) 'lection = election, tight = szűk, feszes; becsipett, berugva. — 10) winder = window. — 11) gőgös, parancsoló szemhéjjal. — 12) to come to grief = tönkre jutni, bajba kerülni, elbukni. — 13) cussin' = cursing; grade = (különösen Amerikában) kapaszkodó, lejtő. — 14) buckeye = amerikai vadgesztenye. — 15) célzás B. Constant *Adolphe* c. lírai regényére. — 16) euphuism = kényeskedő, dagályos beszédmód, melyet Lyly „*Euphuës* c. regénye (megjelent 1578-ban) hozott divatba Angliában. — 17) San Franciscoi öböl. — 18) war-paint = festék, amivel a csatába készülő indiánok festik be magukat. — 19) ain't = is not. — 20) Frisco = San Francisco. — 21) a népnyelvben gyakran használatos az *a* (= at) a határozó igenév előtt: a-going, a-doing. — 22) to whip = ostorozni, korbácsolni, to whip out = (ütésekkel) kiűzni; gyorsan kihúzni.

EDDIG MEGJELENTEK.

Angolul és magyarul:

- Chesterton:** The Eye of Apollo (17)
Collins: A Pair of Gloves (11)
Dickens: The Sexton (7)
Dickens: The Black Veil (33)
Emerson: Art (45)
Gissing: A Man of his Day (39)
Jerome: Ready for Sea (29)
Kipling: The Butterfly (15)
Lamb: Shakespeare's Tempest (27)
Mark Twain: A Restless Night (23)
Pain Barry: The Window (25)
Poe: The Masque of the Red Death (5)
Wells: The Star (9)
Wells: The Red Room (37)
Wilde: The Happy Prince (1)
Wilde: The Modell Millionaire (13)
Wilde: The Selfish Giant (21)
Wilde: The Devoted Friend (31)
Wilde: The Remarkable Rocket (41)

Franciául és magyarul:

- Balzac:** Le Bourreau (10)
Baudelaire: Petits Poèmes en Prose (14)
Courteline: La Loi sur les Chiens (35)
Daudet: Les Trois Messes Basses (30)
Farrère: Le Gardien de Cimetière (28)

France: La Messe des Ombres (8)

France: Le Jongleur de Notre-Dame (22)

France: Le Petit Soldat de Plomb (38)

France: La Descente de Marbode aux Enfers (46)

Gautier: Le Pied de Momie (12)

Lemaître: La Sirène (6)

Maeterlinck: Sur la Mort d'un Petit Chien (18)

Maupassant: Deux Amis (16)

Maupassant: La Parure (3)

Maupassant: Première Neige (26)

Maupassant: Une vendetta (40)

Maupassant: Un duel (42)

Mérimée: Le Corse (Mateo Falcone) (24)

Zola: Le Paradis des Chats (32)

Olaszul és magyarul:

Boccaccio: Lisetta (4)

D'Annunzio: Cincinnato (20)

Fraccaroli: Il Capriccio di un Pomeriggio d'Estate (34)

Puccini: La carbonaia (44)

Németül és magyarul:

Hauff: Die Geschichte von Kalif Storch (36)

Hoffmann: Der Vampir (2)

Keller: Die Jungfrau als Ritter. (19)

Oroszul és magyarul:

Puskin: Metelj (43)

Kétnyelvű Klasszikus Könyvtár.

Szerkeszti: Király György és Trócsányi Zoltán.

1. **Wilde:** A Boldog Herceg. (Angolból Honti R.)
2. **Hoffmann:** A vampir. (Németből Trócsányi Z.)
3. **Maupassant:** Az ékszer. (Franciából Baranyai Z.)
4. **Boccaccio:** Lizetta. (Olaszból Honti Rezső.)
5. **Poe:** A Vörös Halál álarca. (Angolból Király György.)
6. **Lemaitre:** A szirén. (Franciából Velledits L.)
7. **Dickens:** A sirásó. (Angolból Wildner Ö.)
8. **France:** Az árnyak miséje. (Franciából Lehel I.)
9. **Wells:** A csúllag. (Angolból Király Gy.)
10. **Balzac:** A jóher. (Franciából Siklóssy P.)
11. **Collins:** Egy pár keztyű. (Angolból Benedek M.)
12. **Gautier:** A mumia lába. (Franciából Zolnai B.)
13. **Wilde:** A minta-milliomos. (Angolból Honti R.)
14. **Baudelaire:** Kis költemények prózában. (Franciából Szabó L.)
15. **Kipling:** A pillangó. (Angolból Czobor B.)
16. **Maupassant:** Két barát. (Franciából Trócsányi Z.)
17. **Chesterton:** Apolló szeme. (Angolból Schöpplin Aladár.)
18. **Maeterlinck:** Egy kis kutya halálára. (Franciából Lányi S.)
19. **Keller:** A szent szűz mint lovag. (Németből Trócsányi Z.)
20. **D'Annunzio:** Cincinnato. (Olaszból Zambra A.)
21. **Wilde:** Az önző óriás. (Angolból Király Gy.)
22. **France:** Miasszonyunk bohóca. (Franciából Fóthy J.)
23. **Mark Twain:** Nyugtalan éj. (Angolból Reichard P.)
24. **Mérimee:** A korzikai. (Franciából Velledits L.)
25. **Pain Barry:** Az ablak. (Angolból Latzkó Hugó.)
26. **Maupassant:** Első hó. (Franciából Ignotus Pál.)
27. **Lamb:** Shakespeare „Vihar”-ja. (Angolból Plechl Béla.)
28. **Farrère Claude:** A temetőőr. (Franciából Latzkó G.)
29. **Jerome K. Jerome** Utrakészen (Angolból Király Gy.)
30. **Daudet:** Három csendes mise. (Franciából H. Szendrői Irma.)
31. **Wilde O.:** Az odaadó barát. (Angolból Szabó Lőrinc.)
32. **Zola:** A macskák paradicsoma. (Franciából Komjáthy A.)
33. **Dickens:** A fekete fátyol. (Angolból Latzkó Hugó.)
34. **Fraccaroli:** Szeszélyes nyári délután. (Olaszból Ambrózy E.)
35. **Courteline:** A kutyatörvény. (Franciából Eckhardt Sándor)
36. **Hauff:** A gólyakalifa története. (Németből Horvát H.)
37. **Wells:** A vörös szoba. (Angolból Mikes Lajos.)
38. **France:** A kis ólomkatona. (Franciából Békés István.)
39. **Gissing:** Korának gyermeke. (Angolból Halász Gyula.)
40. **Maupassant:** Vérbosszu. (Franciából Rozványi Vilmos.)
41. **Wilde:** A nevezetes rakéta. (Angolból Plechl B.)
42. **Maupassant:** A párbaj. (Franciából Kereszti J.)
43. **Puskin:** Hóvilhar. (Oroszból Trócsányi Z.)
44. **Puccini:** A szenesasszony. (Olaszból Zambra G.)
45. **Emerson:** Művészet. (Angolból Rózsa Dezső.)
46. **France:** Marbod pokoljárása. (Franciából Király György.)